

دانشگاه پیام نور

دانشکده فنی و مهندسی

پایان نامه

جهت دریافت درجه کارشناسی ارشد در رشته مدیریت فناوری اطلاعات

گروه مهندسی کامپیوتر و فناوری اطلاعات

ارائه چارچوبی برای توسعه بیمه های الکترونیک در ایران با بکارگیری مدل تلفیقی

ISMS

فرزانه صباحی فاخر

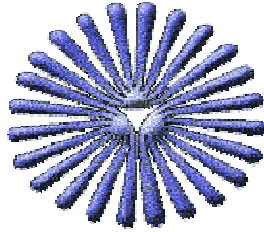
استاد راهنما

دکتر سید علی رضوی ابراهیمی

استاد مشاور

دکتر رضا عسگری مقدم

شهریور 1390

دانشگاه پیام نور
دانشکده فنی و مهندسی
دانشگاه پیام نور مرکز تهران

پایان نامه

جهت دریافت درجه کارشناسی ارشد در رشته مدیریت فناوری اطلاعات

ارائه چارچوبی برای توسعه بیمه های الکترونیک در ایران با بکارگیری مدل

ISMS تلفیقی

فرزانه صباحی فاخر

استاد راهنما

دکتر سید علی رضوی ابراهیمی

استاد مشاور

دکتر رضا عسگری مقدم

شهریور 1390

صلى الله عليه وسلم

تصویب نامه

پایان نامه کارشناسی ارشد رشته مدیریت فناوری اطلاعات

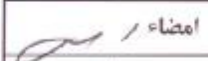

تحت عنوان:

"ارائه چار چوبی برای توسعه بیمه های الکترونیک در ایران با به کارگیری
مدل تلفیقی ISMS"

تاریخ دفاع: ۱۳۹۰/۶/۳۰ ساعت: ۸-۱۰

نمره:۱۹.....
درجه ارزشیابی: عالی.....

هیات داوران:

امضاء	مرتبۀ علمی	نام و نام خانوادگی	داوران
	استاد	دکتر سیدعلی رضوی	استاد راهنما
	استاد	دکتر رضا عسگری مقدم	استاد مشاور
	استاد	دکتر احمد فراهی	استاد داور داخلی
	استاد	دکتر غلامرضا شاه محمدی	استاد داور مدعو
	استاد	دکتر احمد فراهی	نماینده گروه

تقدیم بہ

پدر مہربان و مادر خداکارم

ہمسرم او کہ بہترین است

برادرانم کہ از صمیم قلب دوستان دارم

و

اساتید و معلمین کہ تقدیری کہ پرورش را بہ من آموختند

شکر و قدردانی

در اینجا لازم می‌دانم که از زحمات و راهنمایی‌های اساتید ارجمند، جناب آقای دکتر سید علی رضوی ابراهیمی و دکتر عسکری مقدم کمال تشکر و قدردانی را داشته باشم و از خداوند متعال، موفقیت و پیروزی ایشان را در تمام مراحل زندگی خواهانم.

چکیده

ارائه چارچوبی برای توسعه بیمه های الکترونیک در ایران با بکارگیری مدل تلفیقی ISMS^۱

در سازمانهای امروزی اطلاعات معادل سرمایه است و به همان میزان نیز نیازمند نگهداری مناسب می باشد. اطمینان از صحت، محرمانگی و در دسترس بودن سرمایه های اطلاعاتی و تجهیزات زیر ساختی کشور گذشته از ابعاد گسترده امنیت ملی، کلید قفل فرصتهای بی شمار تجاری و غیر تجاری جدید اینترنتی است. صنعت بیمه الکترونیکی در سالهای اخیر توجه زیادی را به امنیت الکترونیکی داشته است زیرا مطابق تحقیقات که در دانشگاه نبراسکالینکولن و کتاکی شمال آمریکا انجام شده است یکی از ۹ عامل موثر بر موفقیت بیمه های الکترونیکی امنیت و دسترسی پذیری وب سایت شرکتهای بیمه می باشد.

پیاده سازی امنیت اطلاعات فرایندی پیچیده، زمانبر، پرهزینه و در ماهیت بین رشته ای است و طیف وسیعی را از جمله امنیت پرسنلی، کنترل دسترسی کاربر، امنیت شبکه و مباحث قانونی، فرهنگ و ... را شامل می شود بنابراین محققان سعی در ارائه چارچوبها و مدل های گوناگون برای اداره مطلوب امنیت اطلاعات را داشتند اما به طور معمول این مدل ها از جامعیت کافی در محتوا و روش برخوردار نبوده و قابلیت تعمیم به تمام سازمانها را دارا نمی باشند که به تفصیل به آنها اشاره خواهد شد. بنابراین این تحقیق سعی در تدوین چارچوبی جامع و تلفیقی برای مدیریت امنیت اطلاعات، متناسب با شرایط فعلی صنعت بیمه کشور دارد. بدین منظور از دو پرسشنامه مجزا برای گردآوری و تحلیل نظرات خبرگان صنعت در این موضوع و مدیران و کارشناسان امنیت اطلاعات ۱۰ شرکت بیمه کشور استفاده شده است. این چارچوب سه رویکرد رایج مدیریت امنیت اطلاعات، یعنی رویکرد فرآیندی (چرخه دمینگ)، رویکرد سلسله مراتبی (جایگاه سازمانی) و کارویژه ای (مسائل فنی، انسانی و کسب و کار) را ترکیب نموده است. این چارچوب به دلیل همراستایی با استانداردهای معتبر جهانی ISMS، قابل پیاده سازی و سازگاری با صنایع دیگر نیز می باشد.

کلید واژه: بیمه، بیمه الکترونیکی، سیستم مدیریت امنیت اطلاعات، سلسله مراتب سازمانی، چرخه دمینگ، کارویژه، استاندارد امنیت اطلاعات

^۱ Information security management system

1 فصل اول : کلیات تحقیق
2 1-1 مقدمه
2 2-1 سابقه و ضرورت تحقیق
6 3-1 اهداف تحقیق
6 4-1 مخاطبان تحقیق
7 5-1 بیان مساله و سوالهای تحقیق
9 6-1 فرضیه های تحقیق
10 7-1 روش انجام تحقیق
11 8-1 جنبه نوآوری تحقیق
12 9-1 شمای کلی تحقیق
13 10-1 واژگان تخصصی
15 فصل دوم : ادبیات تحقیق
16 1-2 مقدمه
16 2-2 تعریف بیمه
17 3-2 ارزش تجاری اینترنت در صنعت بیمه
18 4-2 اهمیت امنیت اطلاعات
21 5-2 اهمیت امنیت در شرکتهای بیمه
23 6-2 مدلها و استانداردهای ISMS
24 1-6-2 مدلهای مدیریت امنیت اطلاعات
32 7-2 مقایسه مدلهای امنیت اطلاعات
34 2-6-2 استانداردهای مدیریت امنیت اطلاعات
36 8-2 استفاده از چرخه دمینگ در پیاده سازی ISMS
37 فصل سوم : روش تحقیق
38 1-3 مقدمه
38 2-3 فرضیه های تحقیق
39 3-3 روش تحقیق
40 4-3 متغیرها و شاخص های سنجش آنها
43 5-3 روشها و ابزار گردآوری اطلاعات

فهرست مطالب

صفحه

45 6-3 جامعه آماری و نمونه
46 7-3 روایی و پایایی ابزار اندازه گیری
46 1-7-3 روایی ابزار اندازه گیری
46 2-7-3 پایایی ابزار اندازه گیری
47 8-3 روش تجزیه و تحلیل داده ها
47 9-3 ارائه چارچوب تحقیق
52 فصل چهارم : تجزیه و تحلیل یافته ها
53 1-4 مقدمه
53 2-4 اطلاعات جمعیت شناختی
56 3-4 آزمون اهمیت کارویژه های مدیریت (مولفه های 15 گانه)
58 4-4 آزمون توانایی سنجش مولفه های 15 گانه توسط شاخص ها
59 5-4 آزمون تعیین ارتباط اقدامات با چرخه دمینگ
66 6-4 آزمون تعیین ارتباط اقدامات با سلسله مراتب سازمانی
73 7-4 آزمون میزان تاثیر اقدامات امنیت اطلاعات بر بهبود عملکرد مدیریت امنیت اطلاعات
79 8-4 تجزیه تحلیل آزمون فرضیه های دسته اول (چرخه دمینگ)
81 9-4 تجزیه و تحلیل آزمون فرضیه های دسته دوم (اقدامات سلسله مراتب سازمانی).....
82 10-4 تجزیه تحلیل و آزمون فرضیه های دسته سوم
89 فصل پنجم : نتیجه گیری و پیشنهادات
90 1-5 مقدمه
90 2-5 خلاصه فصل های پیشین
92 3-5 نتیجه گیری از تحقیق
95 4-5 پیشنهادات کاربردی
96 5-5 پیشنهاداتی برای پژوهش های آینده
97 فهرست منابع
97 منابع فارسی
98 منابع لاتین

102 پیوستها
103 پیوست الف : نتایج آزمون توانایی سنجش مولفه های 15 گانه توسط شاخص ها
113 پیوست ب : حوزه های امنیت اطلاعات و منابع آنها
116 پیوست ج : پرسشنامه متخصصان
122 پیوست د : پرسشنامه مدیران و کارشناسان بیمه
127 پیوست ه : واژه نامه انگلیسی - فارسی

فهرست جداول و اشکال

صفحه

27	جدول 1-2 مدل‌های بلوغ امنیت اطلاعات
32	جدول 2-2 مقایسه مدل‌های امنیت اطلاعات
40	جدول 1-3 متغیرهای تحقیق
43	جدول 2-3 نحوه تأیید فرضیه‌های چارچوب تحقیق
44	جدول 3-3 سنجش اهمیت مولفه‌های 15 گانه
53	جدول 1-4 فراوانی پاسخگویان به تفکیک پرسشنامه‌ها
53	جدول 2-4 تعداد پاسخگویان به تفکیک شرکت‌های بیمه
54	جدول 3-4 طبقه بندی سن پاسخگویان پرسشنامه خبرگان
54	جدول 4-4 فراوانی پاسخگویان پرسشنامه خبرگان به تفکیک سطح تحصیلات
54	جدول 5-4 طبقه بندی تجربیات پاسخگویان پرسشنامه خبرگان
55	جدول 6-4 طبقه بندی سن پاسخگویان پرسشنامه دوم
55	جدول 7-4 طبقه بندی رشته تحصیلی پاسخگویان پرسشنامه دوم
56	جدول 8-4 طبقه بندی تجربیات پاسخگویان پرسشنامه دوم
56	جدول 9-4 اطلاعات جدول اول پرسشنامه اول (اهمیت مولفه‌ها)
57	جدول 10-4 آزمون T جدول اول پرسشنامه اول (اهمیت مولفه‌ها)
59	جدول 11-4 توانایی سنجش شاخص‌ها برای مولفه‌های همراستایی مدیریت امنیت اطلاعات با IT اهداف کسب و کار و
60	جدول 26-4 تعیین ارتباط اقدامات با چرخه دمینگ
67	جدول 27-4 تعیین ارتباط اقدامات با سلسله مراتب سازمانی
74	جدول 28-4 آزمون میزان تاثیر اقدامات امنیت اطلاعات بر بهبود عملکرد مدیریت امنیت
80	جدول 29-4 آزمون فرضیه‌های مرتبط با چرخه دمینگ
80	جدول 30-4 رتبه بندی فرضیه‌های دسته اول (سلسله مراتب سازمانی)
81	جدول 31-4 آزمون فرضیه‌های سلسله مراتب سازمانی
82	جدول 32-4 رتبه بندی فرضیه‌های دسته دوم (سلسله مراتب سازمانی)
83	جدول 33-4 آزمون فرضیه‌های کارویژه‌های امنیت اطلاعات (دسته سوم فرضیه‌ها)
84	جدول 34-4 آزمون فرضیه‌های مرتبط با سه بعد امنیت اطلاعات
85	جدول 35-4 رتبه بندی عوامل انسانی فرضیه‌های دسته دوم

85	جدول 4-36 رتبه بندی ابعاد سه گانه امنیت اطلاعات (فرضیه های دسته دوم)
87	جدول 4-37 آزمون مدل مدیریت امنیت اطلاعات
12	شکل 1-1 شمای کلی تحقیق
28	شکل 1-2 مدل بلوغ ISMS
32	شکل 2-2 مدل خود ارزیابی ISMS
36	شکل 2-3 چرخه دمینگ در پیاده سازی ISMS
48	شکل 1-3 اثر اقدامات امنیتی بر عملکرد مدیریت امنیت اطلاعات بر اساس چرخه دمینگ
48	شکل 2-3 اثر اقدامات امنیتی بر عملکرد مدیریت امنیت اطلاعات بر اساس سلسله مراتب سازمانی
49	شکل 3-3 اثر اقدامات امنیتی بر عملکرد مدیریت امنیت اطلاعات بر اساس کارویژه های مدیریت
50	شکل 3-4 چارچوب جامع مدیریت امنیت اطلاعات در بیمه الکترونیکی

فصل اول

کلیات تحقیق

۱-۱ مقدمه

در این فصل به کلیات و مفاهیم تحقیق که شامل موارد ذیل می باشد می پردازیم : تعریف موضوع و اهمیت تحقیق، پیشینه تحقیق، بیان مساله و سوالات تحقیق، فرضیات تحقیق، اهداف تحقیق، کاربرد نتایج و مخاطبان تحقیق، روش انجام تحقیق، و واژگان تخصصی.

۱-۲ سابقه و ضرورت تحقیق

در جهان امروز اتکای هر سازمانی، چه دولتی و چه خصوصی، بر مبنای تکنولوژی اطلاعات است که بطور فزاینده ای در حال افزایش می باشد. در طول دو دهه گذشته، ماهیت سیستم های اطلاعاتی بطور عمده ای تغییر یافته و تبدیل به بخش بزرگی از فرآیندهای کسب و کار شده است. اطلاعات، به یک دارایی راهبردی توسعه یافته و سیستم های اطلاعاتی به یک ابزار راهبردی برای سازمان ها و دولت تبدیل شده است. اطلاعات، مهمترین دارایی است و در شرایط کنونی برای فعالیت های کسب و کار و تصمیم گیری حیاتی شده است و به سازمان ها اجازه بقا و رشد در محیط های اقتصادی رقابتی و خشن می دهد. همچنین به دولت ها این امکان را می دهد که خدمات و زیرساخت را برای اجزاء سازنده خود فراهم آورند. (Woodhouse, ۲۰۰۸).

اما فراهم شدن امکانات فنی جدید تنها باعث پیدایش محصولات نوین و راه های بهتر و کارآمدتر برای انجام امور نشده، بلکه در کنار آن امکان سوء استفاده از فناوری را نیز افزایش داده است. فناوری اطلاعات و ارتباطات نیز همانند سایر فناوریها حالت ابزاری دارد و می توان آن را به گونه ای مورد استفاده قرار داد که برای همگان مفید باشد و یا به نحوی از آن استفاده کرد که نتایج خطرناکی به بار آورد. عامل سرعت در فناوری اطلاعات و ارتباطات چیزی در حدود میکرو ثانیه است که باعث می شود اطلاعات غیرقابل مشاهده با چشم غیر مسلح، تحت کنترل نرم افزار تهیه شده توسط افراد جابجا گردد. در چنین فضایی اعمال غیر قانونی و مخرب آنقدر سریع صورت می گیرد که می تواند غیر قابل شناسایی باشد. در نتیجه امروزه امنیت فن آوری اطلاعات به عنوان مهمترین چالش بر سر راه توسعه فن آوری محسوب می شود. امنیت فن آوری خصوصاً در کاربردهای اقتصادی و تجاری بیشترین اهمیت را دارد. در این راستا، با پیشرفت روزافزون تجارت الکترونیکی، سازمان ها به سیستم های اطلاعاتی برای انجام عملیات روزانه کسب و کارشان بیشتر وابسته شده اند. این وابستگی،

خود ضرورت مدیریت امنیت این سیستم‌ها را برجسته ساخته است (Zuccato, ۲۰۰۷). به این ترتیب، اطلاعات معادل سرمایه است و به همان مقدار نیازمند نگهداری مناسب می‌باشد (Kwon, et al., ۲۰۰۷).

محرم‌انگی، صحت و در دسترس بودن اطلاعات، صفاتی است که هدف از پیاده‌سازی امنیت اطلاعات را تشکیل می‌دهند (Farn, et al., ۲۰۰۴).

هدف مدیریت امنیت اطلاعات، تضمین تداوم کسب و کار، اطمینان مشتری، حفاظت از فرصت‌ها و سرمایه‌گذاری‌های کسب و کار و کاهش آسیب‌های کسب و کار بوسیله جلوگیری و کمینه کردن اثرات حوادث امنیتی است (Vermeulen and von Solms, ۲۰۰۲; Ma, ۲۰۰۵). همچنین می‌توان گفت مقصود اصلی از طراحی نظام مدیریت امنیت اطلاعات، ایجاد اطمینان برای مدیریت سطح عالی است که امنیت اطلاعات شرکت همانگونه که مورد نیاز مدیریت عالی و یا نیازهای تنظیمی^۱ بوده به خوبی مدیریت می‌شود و شواهدی وجود دارد که آنها در قبال مسئولیت خود پرتلاش^۲ و امین^۳ می‌باشند (Broderick, ۲۰۰۶). علاوه بر آن مدیریت امنیت بنگاه موجب کاهش مصرف منابع و بهبود کارایی مدیریت می‌شود (Kim et al., ۲۰۰۶)، ریسک را کاهش داده و از اطلاعات ارزشمند حفاظت می‌نماید (Knapp, ۲۰۰۵). عامل دیگر در اهمیت یافتن مدیریت امنیت اطلاعات، شبکه‌های جهانی و تجارت الکترونیکی می‌باشند. با اشاعه اینترنت و جهانی شدن زندگی روزمره ما دچار تغییر شده است و سازمان‌های مدرن از اینترنت برای عملیات کسب و کار خود استفاده نموده و در نتیجه به آن وابسته شده‌اند. این امر تجارت الکترونیکی را به دنبال داشته است که موجبات تغییر فرآیندهای کسب و کار سازمان‌ها را فراهم نموده است. این وابستگی به کسب و کار الکترونیکی نیز ضرورت حفاظت از اطلاعات را مطرح نموده و رویکردهای گوناگونی را برای مدیریت امنیت اطلاعات به وجود آورده است (Zuccato, ۲۰۰۷). یکی از مشکلات عمده در رویکرد مدیران در برقراری امنیت اطلاعات این است که چندپارگی در اداره آن به چشم می‌خورد. لذا برای پیاده‌سازی اثربخش امنیت اطلاعات نیاز به رویکردی یکپارچه است. البته انتخاب این

^۱ regulatory

^۲ diligence

^۳ fiduciary

رویکرد باید با توجه به ویژگی‌های مدیریت عالی باشد. (Vermeulen and Von Solms, ۲۰۰۲) از طرفی دیگر، یکپارچه شدن سیستم‌های اطلاعاتی به پیچیده‌تر شدن امنیت اطلاعات کمک می‌کند (Korzyk, ۲۰۰۲). این پیچیدگی مدیریت امنیت اطلاعات، خود نیاز برای یک راهنما را برای اداره آن به وجود آورده است (Vermeulen and Von Solms, ۲۰۰۲).

یکی از حوزه‌هایی که در آن بحث امنیت اطلاعات اهمیت بسیار می‌یابد، صنعت بیمه و به ویژه بیمه الکترونیکی می‌باشد. بیمه الکترونیکی که در ۱۵ سال اخیر و با توسعه فناوری اطلاعات مطرح شده است، استفاده از فناوری رایانه برای گذار از جنبه‌های زمانبر و فیزیکی شرکت‌های بیمه سنتی می‌باشد. بیمه الکترونیکی از فناوری استفاده می‌کند تا به مشتریان و دیگر ذینفعانش اجازه دهد تا با شرکت‌های بیمه به صورت الکترونیکی از طریق کانال‌های متنوعی نظیر اینترنت، وسایل بی سیم^۴ و شعبات فیزیکی تعامل داشته باشند. امروزه صنعت بیمه (و به طور گسترده تر بخش مالی)، با اشیایی سروکار دارند که به راحتی کد گذاری می‌شوند (نظیر داده‌های الکترونیکی) بنابراین طبیعی است که این صنعت هدایتگر راه در توسعه راه حل‌های فناوری اطلاعات باشد. سیستم‌های اطلاعاتی جامع و دربرگیرنده، برای وجود موسسات مالی، اصلی ضروری می‌شوند. طبق تحقیقات صورت گرفته روند رشد سیستم‌های اطلاعاتی و وابستگی بیش از پیش به اطلاعات، ایجاد سیستم مدیریت امنیت اطلاعات را در کشور ما نیز همانند سایر کشورهای جهان ضروری می‌نماید.

علیرغم تلاش‌های بسیار در ارتقای سطح مدیریت اطلاعات در سازمان‌های سنتی به نظر می‌رسد نظریات گذشته قابلیت تعمیم به سازمان‌های امروزی با ویژگی‌های نوین را دارا نمی‌باشند (Raval, and Fichadia, ۲۰۰۷) از نظر تئوریک معمولاً سازمانها از چارچوب‌ها و سبک‌های گوناگونی برای مدیریت امنیت اطلاعات استفاده می‌نمایند که بر این اساس تقسیم‌بندی‌هایی صورت گرفته است و تلاش شده است تا مدل یا سبکی خاص را برای اداره بهینه امنیت اطلاعات در سازمان‌ها مشخص نمایند اما همانطور که Hong نیز معتقد است تمام این نظرات قطعاً جدا افتاده از یکدیگرند که به تنهایی کاربرد نخواهند داشت و باید راهکاری برای تلفیق آنها یافت (Hong, ۲۰۰۳). از آن گذشته در سال‌های اخیر امواج جدید مدیریت امنیت اطلاعات نظیر دانش

^۴ Wireless

محور شدن (Belsis, et al, ۲۰۰۵)، استاندارد ها و مسائل حقوقی مطرح گشته اند که به دلیل گستردگی تعاملات شرکتهای بیمه و اثرات گسترده نتایج این تعاملات از نظر امنیتی، باید در هر طرح مدیریتی منعکس شوند.

با توجه به موارد مطرح شده ، نیاز برای تدوین و طراحی یک چارچوب جامع، تلفیق شده و مطابق با مباحث روز در زمینه مدیریت امنیت اطلاعات برای شرکتهای بیمه ضروری و حیاتی به نظر می رسد (Von solms, ۱۹۹۹; Von solms, ۲۰۰۶) . مدل های موجود معمولاً تک بعدی هستند و در محتوی یا رویکرد، ویژگی های جامع بودن و تلفیق ابعاد مختلف را در بر نمی گیرند. معایب مدلها به صورت موردی در جدول شماره ۲-۳ نام برده شده اند . دراین تحقیق سعی بر آن است که ضمن ارائه جامع ترین و کامل ترین نگرش به مقوله مدیریت امنیت اطلاعات، سه رویکرد مهم و مرسوم مدیریت امنیت اطلاعات به عنوان چرخه دمینگ (به منظور نگرش فرآیندی و انطباق با استاندارد های معتبر) ، سلسه مراتب سازمانی (به منظور درک جایگاه اقدامات در سطوح سازمانی)، و کارویژه ای (به منظور سهولت درک و به کارگیری و افزایش کارایی) را با یکدیگر در قالب مدلی تلفیق نموده و چارچوب جامع مدیریت امنیت اطلاعات در بیمه الکترونیکی را ارائه می دهد. مدلهایی که در این زمینه ارائه شده اند عبارتند از : راهنمای مدیریت امنیت فناوری اطلاعات یا GMITS که توسط وان سولمز^۵ در سال ۱۹۹۸ ارائه گردیده است که در آن روشها و الزامات پیاده سازی سیستم مدیریت امنیت اطلاعات در سازمانها به تشریح بیان گردیده است ، مدل بعدی طراحی روال های مدیریت امنیت اطلاعات است که چارچوبی برای تعیین گام ها و روال های مدیریت امنیت اطلاعات است که توسط سولمز و ورمولن^۶ در سال ۲۰۰۲ ارائه شده است، سولمز و پوستامس^۷ نیز در سال ۲۰۰۴ چارچوبی برای راهبری امنیت اطلاعات در سازمان ها بیان کردند . در سال ۲۰۰۴، استو پرسر^۸ مدلی فرایندگرا برای مدیریت امنیت اطلاعات در نظر گرفته است که بر اساس توسعه از طریق درک شرایط جاری سازمان بنا شده است ، اسمیت^۹ نیز مدلی برای مدیریت

^۵ Rossouw von Solms

^۶ Vermeulen

^۷ Posthumus

^۸ Steve Persur

^۹ Smith

امنیت الکترونیکی در سازمان ارائه نمود. سانگو و همکارانش ۱۰ در سال ۲۰۰۷ مدلی را تحت عنوان "مدل خودارزیابی ISMS" ارائه داده، وود هوس ۱۱ نیز در سال ۲۰۰۸ مدل بلوغی را برای ISMS به منظور تشریح مباحث فرهنگی و رسیدن به قضاوت بهتری از سطوح بلوغ ارائه داد (سولمز، ۲۰۰۵). در میان تحقیقاتی که در ایران در زمینه امنیت اطلاعات انجام شده می توان به پایان نامه کارشناسی ارشدی که به مسائل فنی در این زمینه تکیه داشته با عنوان "ارزیابی امنیتی شبکه های کامپیوتری بررسی موضوع و ارائه راه حل" که توسط داوود صرامی فروشانی در سال ۱۳۸۳ نگارش یافته است. "ارائه مدل مفهومی ارزیابی ریسک امنیت اطلاعات: مورد بانک سپه" پدیدآورنده زهرا کریمی در سال ۱۳۸۵، "ارائه مدلی جهت سنجش میزان آمادگی سازمان برای پیاده سازی سیستم مدیریت امنیت اطلاعات: مورد راه آهن" پدیدآورنده عماد شهیدی در سال ۱۳۸۶، همچنین پایان نامه کارشناسی ارشد سحر میرانوری با عنوان "شناسایی عوامل بحرانی موفقیت (CSFs) سیستم مدیریت امنیت اطلاعات در سازمان های ایرانی" به دسته بندی عوامل بحرانی موفقیت در ISMS می پردازد.

۳-۱ اهداف تحقیق

- ارائه چارچوب جامع و تلفیقی مدیریت امنیت اطلاعات با توجه به ویژگی های سازمان های ایرانی
- در نظر گرفتن ویژگی های خاص شرکتهای بیمه در تدوین چارچوب تحقیق

۴-۱ مخاطبان تحقیق

مخاطبان اصلی تحقیق، مدیران ارشد فناوری اطلاعات و امنیت اطلاعات شرکتهای بیمه می باشند، چراکه این تحقیق نگاه جامع و استراتژیک از ابعاد گوناگون مدیریت امنیت اطلاعات در اختیار آنها قرار می دهد، همچنین امکان تلفیق سه رویکرد مجزا که در پیشینه تحقیقات و همه استانداردهای معتبر بین المللی امنیت اطلاعات نیز ذکر گردیده اند را به ایشان می دهد. همچنین اساتید، دانشجویان و پژوهشگران مدیریت امنیت اطلاعات نیز می توانند درک جامع از نیازمندی های امنیت اطلاعات، راهکارهای پاسخگویی به نیازهای کسب و کار و نحوه پیاده سازی آنها به دست آورند.

^{۱۰} Sungho Kwon، Sangsoo Jang، Jaeill Lee و Sangkyun Kim

^{۱۱} Steven Woodhouse

۱-۵ بیان مسئله و سوال های تحقیق

مهمترین چالش شرکتهای بیمه، کاهش ریسک های آن به ویژه در زمینه امنیت اطلاعات است (Claessens, et al, ۲۰۰۲). تحقیقات نشان داده است که عموم مشتریان شرکتهای بیمه و تقریباً تمام مصرف کنندگان خدمات بیمه الکترونیکی از مسائل امنیت اطلاعاتی هراس دارند و از آنجا که کوچکترین رخه امنیتی منجر به خسارات سرسام آور مالی و همینطور تخریب وجهه شرکتهای بیمه نزد مشتریان اصلی شرکتهای بیمه (که همانا مردم هستند) می شوند، به نظر می رسد تدوین و پیاده سازی راهکارهای امنیتی برای اطلاعات از دغدغه های اصلی این گونه سازمان ها محسوب می شود (Claessens, et al, ۲۰۰۲).

در وضعیت کنونی پیاده سازی امنیت اطلاعات فرآیندی پیچیده، زمانبر و پرهزینه و در ماهیت بین رشته ای است (Mitchell, et al., ۱۹۹۹; Von solms, ۲۰۰۵). نکته مهم این است که امنیت اطلاعات ماهیتی میان رشته ای دارد و طیف وسیعی را از جمله امنیت پرسنلی، کنترل دسترسی^{۱۲} کاربر، امنیت شبکه و مباحث قانونی، فرهنگ و ... را شامل می شود (Dhillon, ۲۰۰۷; Tsoumas and Tryfonas, ۲۰۰۶). این امر مدیریت آن را مشکل ساخته است (Eloff and Von solms, ۲۰۰۰). در هر حال اداره امنیت اطلاعات امروزه به عنوان بخش پیوسته ای از مدیریت محیط IT در سازمان ها پذیرفته شده است و پستی تحت عنوان مدیر امنیت اطلاعات در تمام سازمان های پیشرو به ویژه شرکتهای بیمه ها ایجاد گشته است (Huang, et al., ۲۰۰۶). این تحقیق در صدد تدوین چارچوب مناسب، بهینه و جامع و با رویکردی تلفیقی و مختص بیمه الکترونیک در ایران می باشد.

سوالات این تحقیق در بعد چرخه دمینگ عبارتند از:

- آیا اقدامات مربوط به طراحی در مدیریت امنیت اطلاعات، اثر مثبت بر بهبود عملکرد مدیریت امنیت اطلاعات شرکتهای بیمه دارد؟
- آیا اقدامات مربوط به اجرا در مدیریت امنیت اطلاعات، اثر مثبت بر بهبود عملکرد مدیریت امنیت اطلاعات شرکتهای بیمه دارد؟

^{۱۲} Access Control

- آیا اقدامات مربوط به ارزیابی در مدیریت امنیت اطلاعات، اثر مثبت بر بهبود عملکرد مدیریت امنیت اطلاعات شرکت‌های بیمه دارد؟

- آیا اقدامات مربوط به اصلاح و بازنگری در مدیریت امنیت اطلاعات، اثر مثبت بر بهبود عملکرد مدیریت امنیت اطلاعات شرکت‌های بیمه دارد؟

سوالات این تحقیق در بعد سلسله مراتب سازمانی عبارتند از:

- آیا عملکرد سطح راهبردی امنیت اطلاعات چارچوب تلفیقی مدیریت امنیت اطلاعات، اثر مثبت بر بهبود عملکرد مدیریت امنیت اطلاعات شرکت‌های بیمه دارد؟

- آیا عملکرد سطح تاکتیکی امنیت اطلاعات چارچوب تلفیقی مدیریت امنیت اطلاعات، اثر مثبت بر بهبود عملکرد مدیریت امنیت اطلاعات شرکت‌های بیمه دارد؟

- آیا عملکرد سطح عملیاتی امنیت اطلاعات چارچوب تلفیقی مدیریت امنیت اطلاعات، اثر مثبت بر بهبود عملکرد مدیریت امنیت اطلاعات شرکت‌های بیمه دارد؟

سوالات این تحقیق در بعد کارویژه‌ها عبارتند از:

- آیا مولفه‌های مرتبط با مسائل فنی اثر مثبت بر بهبود عملکرد مدیریت امنیت اطلاعات شرکت‌های بیمه دارد؟

- آیا مولفه‌های مرتبط با مسائل انسانی اثر مثبت بر بهبود عملکرد مدیریت امنیت اطلاعات شرکت‌های بیمه دارد؟

- آیا مولفه‌های مرتبط با کسب و کار، اثر مثبت بر بهبود عملکرد مدیریت امنیت اطلاعات شرکت‌های بیمه دارد؟

سوال اصلی این تحقیق عبارت است از:

- چارچوب مناسب برای مدیریت امنیت اطلاعات در زمینه بیمه الکترونیکی کدام است؟